ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΣΥΓΝΩΜΗ

ΟΥ ἔγραψε δυὸ λόγια, πὼς ἡ Ἀγλαΐα εἶνε πολὺ ἄρρωστη καὶ τὸν περιμένει. Δώδεκα χρόνια ζοῦνε χωρισμένοι. Δώδεκα χρόνια πέρασαν ἀφότου κλείστηκε μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι. Δώδεκα χρόνια δὲν τὸν εἶδε τὸν Μάρκο.

Τὰ μαλλιά της εἶνε ἀσπρόμαυρα, τὸ μέτωπό της ρυτιδωμένο. Τὰ δάχτυλά της πλέκουν γρήγορα, φτερωτά, καὶ τὰ γαλανά της μάτια, ποὺ τώρα ξεθώριασαν, ὠπλισμένα μὲ τὰ γυαλιά, ἀκολουθοῦν τὶς βελόνες. Μαῦρο τὸ φόρεμά της, μαύρη κι' ἡ καρδιά της...

Τὸ παράθυρο, ποὺ εἶνε πολὺ κοντά της, τῆς δείχνει τὸν Κεράτιο κόλπο γαλήνιο. Πάντα, ὅταν βλέπει τὰ μεγάλα καράβια ν' ἁπλώνωνται ἥσυχα κι' ἀμέριμνα στὴ στρωτὴ ἐπιφάνεια τοῦ λιμανιοῦ, ψιθύριζε:

— Ἡ θάλασσα ἡ ἄπιστη, ποὺ σηκώνει θεριὰ κύματα ἢ σειέται ἐλαφρά, ἔχει λιμάνια ἀκύμαντα. Μὰ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἀχ, δὲν ἔχει...

Χτύπησε τὸν ἑσπερινὸ ἡ καμπάνα τοῦ Πατριαρχείου. Ἡ κυρία Πουλχερία πετάχτηκε τρομαγμένη καὶ ξέχασε νὰ κάμη ὅπως πάντα τὸ σταυρό της.

Ἔφυγαν δυὸ-τρεῖς βελονιὲς ἀπὸ τὴν κάλτσα της, ἡ ματιά της καρφώθηκε στὴ θάλασσα καὶ ὕστερα ξεκαρφώθηκε μὲ βία καὶ καρφώθηκε στὴ θύρα τοῦ δωματίου. Δοκίμασε νὰ ξαναπλέξη, μὰ τὰ χέρια της ἔτρεμαν καὶ δὲν τὸ κατώρθωσε. Ὁ Μαυρίκος, ὁ γυιός της, ἔπαιζε μὲ τὸ κουβάρι της...

Χτύπησε ἡ πόρτα. Ἡ κυρία Πουλχερία πετάχτηκε καὶ βρέθηκε στὸ πόδι. Πλησίασε στὸν καθρέφτη. Θεέ μου, τί ἄσχημη! Χλωμή, λιγνή, ζωντανόνεκρη...

Διώρθωσε λιγάκι τὰ μαλλιά της — ἡ γυναῖκα αὐτὸ δὲν τὸ λησμονεῖ καὶ στὴν πιὸ κρίσιμη στιγμὴ τῆς ζωῆς της — καὶ συμμάζεψε τὸ κουβάρι της ποὺ τὸ ξετύλιξε ὁλόκληρο ὁ Μαυρίκος.

Βήματα ἀκούστηκαν. Ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά. Ὅσο πλησίαζαν τὰ βήματα, τόσο πλήθαιναν οἱ παλμοί. Σὲ λίγο μπῆκε ἕνας κύριος μὲ μεγάλη κοιλιά, παχύς, ροδοκόκκινος, καλοξυρισμένος, κρατῶντας στὰ χέρια τὸ καπέλλο του.

Ἡ κυρία Πουλχερία τοῦ ἅπλωσε τὸ παγωμένο της χέρι καὶ τὰ μάτια της ἄστραψαν. Ναί, ὁ Μάρκος δὲν εἶνε ἀδύνατος σὰν σκελετός, ὅπως αὐτή, μὰ γέρασε καὶ κεῖνος, ἄσπρισαν τὰ μαλλιά του καὶ τὰ μουστάκια του.

Ἐκεῖνος πῆρε τὸ χέρι της καὶ τὸ φίλησε. Δυὸ μεγάλα δάκρυα κυλίστηκαν στὰ παχειὰ κατακόκκινα μάγουλά του. Μιὰ βραχνὴ φωνή, ποὺ διακοπτόταν ἀπὸ τὴ συγκίνησι, ψιθύρισε:

— Πουλχερία, μὲ συγχωρεῖς;

Ἐκείνη τὸν ἐσυγχώρησε, ὅπως ἐσυγχώρησε πρὸ ὀλίγου τὸν Μαυρίκο ποὺ ξετύλιξε τὸ κουβάρι της.

Τί στενοχωρία! Δὲν ἔχουν τίποτε νὰ ποῦν... Πόσα ἔλεγαν ἄλλοτε, σκυμμένοι σ' αὐτὸ τὸ παράθυρο, πρὶν νὰ ξημερώση ἡ μαύρη μέρα ποὺ ὁ Μάρκος ἔφυγε γιὰ τὴν Εὐρώπη μὲ τὴ διδασκάλισσα τῆς κόρης της.

Δώδεκα χρόνια ἔλειπε. Δώδεκα χρόνια ἡ κυρία Πουλχερία ἔζησε ζωντανόνεκρη στὸ παραθαλάσσιο αὐτὸ σπίτι. Δώδεκα χρόνια ἔκλαιγε κρυφά, γιὰ νὰ μὴν τὴ βλέπη ἡ κόρη της, ποὺ ἦταν πολὺ φιλάσθενη...

— Καὶ ἡ κόρη μας; τῆς ψιθύρισε τώρα μὲ στενοχωρία ὁ παχὺς ἄνθρωπος.

— Ἡ κόρη μας;

Δάκρυα χοντρά, ἄφθονα σὰν βροχή, ἔβρεξαν τώρα τὸ πρόσωπο τῆς κυρίας Πουλχερίας.

— Ἡ κόρη μας, ἀποκρίθηκε, δὲν εἶνε καλά...

Σηκώθηκε ἔπειτα καὶ τοῦ ἔγνεψε νὰ τὴν ἀκολουθήση. Σ' ἕνα δωμάτιο εὐρύχωρο, μὲ τοίχους παχειοὺς σὰν τοίχους φυλακῆς, μὲ πυκνὰ δικτυωτά, ἦταν ξαπλωμένη ἡ κόρη της, ἡ κόρη τους.

— Ἀγλαΐα!...

Ἄνοιξε ἡ ἄρρωστη τὰ βαρειὰ βλέφαρά της μὲ κόπο. Ἀλλὰ τὰ ξανάκλεισε, γιατὶ τὴν ἐστενοχωροῦσε τὸ φῶς τὸ πολύ. Χλωμὴ σὰν ἁγιοκέρι καὶ μὲ τὸ πρόσωπο λυωμένο, χαμογέλασε καὶ φάνηκαν τὰ δόντια της, μαῦρα καὶ τρυμμένα.

— Ὁ πατέρας σου, παιδί μου...

Τὸ χαμόγελο ἔφυγε ἀπὸ τὰ χείλη της. Ὁ Μάρκος τὴν πλησίασε καὶ τὴν ἐγλυκοφίλησε.

— Μὲ γνωρίζεις, Ἀγλαΐα μου;

— Ναί. Ἡ μητέρα μου, ὅταν παρακαλοῦσε τὸν Θεὸ στὴν ἀρρώστεια της, ἀνάφερνε πάντα τ' ὄνομά σου...

Γέλασε ἡ κόρη ἕνα γέλιο περιπαιχτικό, ἔκλεισε τὰ μάτια της καὶ γύρισε ἀπὸ τ' ἄλλο τὸ πλευρό. Ἡ κυρία Πουλχερία ἐτράβηξε τὸν Μάρκο ἔξω ἀπ' τὸ δωμάτιο.

— Μάρκο, τοῦ εἶπε, μὴ νομίσεις πὼς ἔμαθα τὴν κόρη μου νὰ σὲ καταριέται καὶ νὰ σὲ μισῆ. Μὰ ἔγινα νευρική. Κι' ἐνῶ, ὅταν ἤμουν καλά, σὲ ζωγράφιζα μὲ τὰ καλύτερα χρώματα, ἅμα μοῦ ἐρχόταν ἡ κρίσι, φαίνεται πὼς ἔλεγα τίποτε λόγια ποὺ ἡ κόρη μας τὰ πρόσεξε περισσότερο ἀπὸ τ' ἄλλα. Μ' ἐννοεῖς;

— Ναί.

Τὸ ρολόϊ τῆς Μεγάλης Σχολῆς ἐχτύπησε πέντε καὶ ὁ Μάρκος ἀποφάσισε νὰ φύγη. Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ ἔβγαζε τὴν κυρία του — γιατὶ τώρα εἶχε ἄλλη γυναῖκα καὶ ἄλλα παιδάκια — στὸν περίπατο.

— Ἔ, μὲ συγχωρεῖς, Πουλχερία; τῆς εἶπε μὲ φωνὴ ποὔτρεμε.

— Σὲ συγχωρῶ...

Καὶ ὁ Μάρκος ἔφυγε κατευχαριστημένος, γιατὶ φέρθηκε σὰν ἄνθρωπος μὲ μεγάλη ψυχή, ἀφοῦ πῆγε σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ ματαπατήση, γιὰ νὰ ἰδῆ τὴν ἄρρωστη κόρη του.

Καθὼς ἔφευγε, ἀνάσανε ἐλεύθερα καὶ εἶπε:

— Μὰ φταίει κι' ἡ Πουλχερία... Τὸ παιδὶ αὐτὸ εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ καθαρὸ ἀέρα καὶ περίπατο. Κι' ἔζησε δώδεκα χρόνια τώρα κλεισμένο σὰν σπιτόγατα. Τέτοια ἦταν πάντα ἡ μάνα του. Δὲν ἀγαποῦσε τὸν περίπατο. Ἀλλοίμονο! οὔτε ἡ μητρικὴ στοργὴ δὲν μπόρεσε νὰ ξερριζώση τὰ κακά της φυσικά...

Σκούπισε τὸν ἱδρωτά του καὶ πήδηξε γρήγορα μέσα στὸ καΐκι ποὺ τὸν περίμενε ἔξω ἀπὸ τὰ κάγκελλα τοῦ κήπου. Γλίστρησε τὸ καΐκι, χοροπήδησε λιγάκι, ἐνῶ περνοῦσε τὰ μεγάλα κύματα ποὺ σήκωσε περνῶντας πρὸ ὀλίγου τὸ βαποράκι τῆς γραμμῆς. Ὁ Μάρκος ἄρχισε νὰ καπνίζη τὸ τσιγάρο του. Ἡ συγνώμη ποὺ τοῦ ἔδωσαν πολὺ τὸν ἐχαροποίησε...

Ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ εἶχαν βγεῖ καὶ τὸν κύτταζαν ἡ δυὸ γυναῖκες μὲ ματιὲς διαφορετικές. Ἡ κόρη του ἔβηχε, ἔβηχε, ἔβηχε, καὶ γελοῦσε, καθὼς ἔβλεπε τὸν πατέρα της ξαπλωμένο, καὶ τὸ ἐξασθενισμένο της πνεῦμα τίποτε δὲν συλλογιζότανε.

Ἡ κυρία Πουλχερία τὸν ἔβλεπε καὶ σκεφτόταν πὼς ἡ συγνώμη ποὺ δίνει κανεὶς εἶνε γελοῖο πρᾶγμα.

— Σὰν τὸν ἐσυγχώρησα καὶ τί; διαλογιζότανε. Ἤρθε πίσω τάχα ἡ ἀδικοξοδεμμένη νειότη μου; Ἡ Ἀγλαΐα μου ἔγινε πάλι γερὴ καὶ ροδοκόκκινη;

Ἡ κυρία Πουλχερία, ποὺ δὲν ἐγελοῦσε συχνά, ἐγέλασε τώρα κι' ἐκείνη, ὅταν εἶδε μέσα στὸ καΐκι τόσο χαρούμενο τὸν Μάρκο γιὰ τὴ συγνώμη ποὺ ἔλαβε. Τὸ γέλιο τῆς μητέρας καὶ τὸ γέλιο τῆς κόρης ἀποτέλεσαν ἔτσι μιὰ παράξενη συμφωνία σπαραχτικὴ μέσα στὸ σκοτεινὸ κι' ἤρεμο καὶ μεγάλο Φαναριώτικο σπίτι.

Ὁ γείτονας ὁ δεσπότης, ποὺ πότιζε αὐτὴ τὴν ὥρα μόνος του τὰ λουλούδια, πετάχτηκε τρομαγμένος καὶ σταυροκοπήθηκε, γιατὶ ποτέ, μὰ ποτέ, δώδεκα τώρα χρόνια, δὲν ἄκουσε γέλια στῆς ζωντανόνεκρης τὸ σπίτι...

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΙ ΘΑΝΑΤΙΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Ὁ ἀποκεφαλισμὸς τῶν καταδίκων.
(Παλιὰ σπανία γκραβούρα)

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΦΥΛΛΟ

«ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΠΙΕΡΡΟΤΟΥ»

Ἀποκρηάτικα ρωμάντζα.